

Turisterne strømmer nordpå – det kræver flere kortdata

Der kommer flere turister i Danmark, og turisme bliver stadig vigtigere for kommunernes økonomi og arbejdspladser. Samtidig skal kommunerne passe på naturen og undgå masseturisme. Det kræver flere fællesoffentlige turismedata.

Sofie Kofoed Led, Kommunernes Landsforening (KL)

Turismeaktører arbejder ofte på tværs af kommuner, gerne i hele regioner eller endda på nationalt plan. Uanset størrelse og organisering har turismeaktørerne det til fælles, at de efterspørger standardiserede, pålidelige data om naturområder, infrastruktur, faciliteter og seværdigheder. Disse data anvendes til visualisering i apps, opslagsværker og i fysiske kort. Det er derfor en fordel, hvis data er standardiserede på tværs af kommuner, og let kan overføres regelmæssigt til deres webløsninger og apps.

Der har de seneste år været en stærkt stigende interesse for den fællesoffentlige, tværkommunale database, GeoFA (Geografiske Fagdata i GeoDanmark), som destination for kommunernes data. Adskillige nationale, regionale og lokale aktører bruger GeoFA, eller er i dialog med os om standardisering og registrering af flere og bedre data i GeoFA.

Keywords: Turisme, Outdoor, Klima, Biodiversitet, Standardisering, GeoFA, GeoDanmark, Planlægning

1. Indledning

1.1 Turisme – et erhverv for alle kommuner

Dansk Erhverv har opgjort, at knap 250.000 jobs i Danmark er direkte eller indirekte knyttet til turismebranchen. Det svarer til 8% af private jobs i Danmark. Dermed overstiger turisme- og oplevelseserhvervet medicinalindustrien, landbruget og IT-branchen tilsammen.

Turismebranchen giver beskæftigelse i samtlige kommuner og sikrer især jobmuligheder til borgere med ingen eller kort uddannelse. Turisme skaber med andre ord jobs og vækst i hele Danmark via samarbejde på kryds og tværs af sektorer. I Regeringens turismestrategi var vækstmålet for turismesektoren 200 mia. kr. i 2023.

1.2 Klimaforandringer trækker turister mod nord

I årene før og efter coronakrisen har turisme i Danmark været stigende, og Danmark er den mest populære destination i Skandinavien. Udviklingen kan forstærkes yderligere, hvis flere danskere vil holde ferie med minimal CO₂-udledning i Danmark, men også udenlandske turister fra især Sydeuropa forventes at tage til de nordiske lande for at tilbringe en sommerferie i behagelige temperaturer.

EU-kommissionen har analyseret turisme på baggrund af temperaturfremskrivninger mellem gennemsnitligt +1,5°C og op til +4°C i de kommende årtier. Konklusionen er, at Danmark kan forvente 5% øgning i turismen, hvilket ud fra rekordomsætningsåret 2023 på ca. 164 mia. kr. vil svare til en øgning på ca. 8 mia. kroner.

Figur 1 viser omsætningsmålet for 2030 med fællesoffentlige geografiske fagdata som grundlag for en vækst i den danske turisme.

Figur 1: Omsætningsmål 2030 - Fællesoffentlige geografiske fagdata som grundlag for vækst i dansk turisme.

2. Fagligt indhold

2.1 Flere turister kalder på flere data

De danske kommuner skal være klar til at modtage flere udenlandske og danske turister. Det kan dels ske ved at "sprede" turisterne geografisk, fx fra krydstogthavne og fra storbyer, ud i landet, så Danmarks fulde kapacitet og tilbud anvendes. Det kan også ske ved at forlænge turistsæsonerne og skabe turismetilbud, der dækker hele året. Det skal forebygges, at flere turister ikke skaber *masseturisme*, som er til gene for naturen og lokale borgere. Med andre ord skal løsningen på et problem ikke skabe et nyt problem.

Væksten i turisme skal balanceres på flere parametre. Den skal, populært sagt, være bæredygtig på følgende parametre:

1. Biodiversitet

Danmarks klart største attraktioner er i områder med kyst og natur (Dataunderstøttet bæredygtig turisme, 2024), men det er vigtigt, at den biologiske kapacitet afgør niveauet af belastning af naturområder. Flere naturattraktioner, faciliteter og infrastruktur skal derfor

synliggøres, så besøgspresset ikke bliver for stort på enkelte steder. Her er kommunens rolle som planmyndighed ift. arealanvendelse og naturforvaltning central.

2. Klima

Bæredygtige turismetilbud bør tilstræbe lav CO₂-udledning, hvad angår både transport og forbrug af ressourcer i øvrigt. Vandre- og cykelferier, kombineret med brug af (elektrificeret) offentlig transport, kan fremmes ved at blive synliggjort med fællesoffentlige data, se figur 2.

3. Økonomi

Turismen kan med fordel distribueres jævnt blandt alle landets kommuner og regioner, så alle får del i turismeerhvervet. Herudover kan nye tilbud fremme, at overnatningskapaciteten benyttes hele året. Alle attraktioner kan derfor med fordel synliggøres via fællesoffentlige data.

4. Synergi mellem borgere og turister

Turismen kan skabe arbejdspladser, aktiviteter og oplevelser, kommercielle som ikke-kommercielle, der også er attraktive for lokale. Frivillige i lokalområdet kan være med til at udvikle og deltage i turismetilbud, så turister oplever særegne attraktioner i både byer og naturområder. Disse attraktioner kan synliggøres med fællesoffentlige data.

Figur 2: Kortudsnit fra GeoFA-webkortet, der viser registrering af cykelruter på Sydfyn og Øerne.

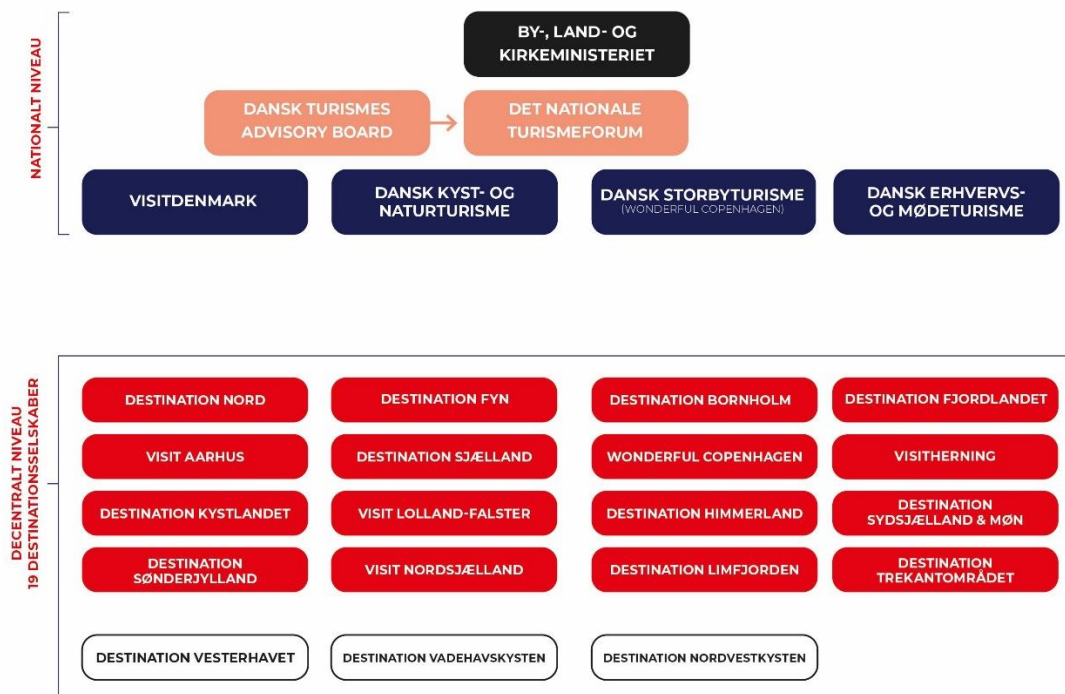
2.2 Kommunernes samarbejde med turismeaktører

Langt de fleste kommuner arbejder med at tiltrække danske og udenlandske turister som en del af deres erhvervsfremmeindsats. Det foregår typisk via et af 19 kommunalt finansierede destinationselskaber (se figur 3), men også i samarbejde med nationale aktører, det lokale erhvervsliv og lokale ildsjæle.

2.3 Data skal vise kommunale tilbud til egne borgere

Der er i kommunerne sammenfald mellem turisttilbud og en stor del af friluftstilbuddene til egne borgere. Udstilling af friluftdata på udinaturen.dk og de nationale cykelruter på ruter.dk er

eksempler på tilbud, som kommer både turister og borgere til gavn. Forbedring af data på turismeområdet vil således kunne forbedre det datamæssige grundlag for synliggørelse af tilbud for kommunernes egne borgere og virksomheder.

Figur 3: Organisering af de offentligt finansierede turismeorganisationer. Illustration: Danske Destinationer.

3. Konklusion

3.1 Projekt: Dataunderstøttet bæredygtig turisme

Den store efterspørgsel på standardiserede turismedata har fået os til at starte et projekt i Kommunernes Digitaliseringsprogram om at:

- Skabe rammer for standardiserede, fællesoffentlige turismedata
- Få kommunale data ind i en fællesoffentlig database, hvor alle kan hente data, se faktaboks 1
- Få klarere ansvarsfordeling med ejerne af andre turismedatabaser
- Facilitere et smidigere samarbejde mellem kommuner og turismeaktører
- Tilvejebringe datagrundlag for investeringer i friluftsfaciliteter.

Projektets leverancer skal skabe forudsætningerne for, at turismeaktører og lokale ildsjæle skal kunne lave en hjemmeside, app eller aktivitet på basis af gratis og let adgang til pålidelig data. Friluftsfaciliteter og vandre- og cykelruter i disse apps skal tiltrække turister såvel som udbrede viden om rekreative muligheder for lokale borgere.

Faktaboks 1

Hvem kan registrere i GeoFA:

- Alle kommuner kan registrere
- Nationale og regionale organisationer kan få oprettet brugeradgang efter aftale med kommuner og KL
- Kontakt [projektleder Sofie K. Led](#) for spørgsmål

Referencer

Dansk Erhverv (2024). 250.000 lønmodtagerjobs er afhængige af turisme- og oplevelseserhvervet.

<https://www.danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/2023/september/250.000-lonmodtagerjobs-er-afhangige-af-turisme--og-loplevelseserhvervet>. Sidst besøgt 22-11-2024.

Dataunderstøttet bæredygtig turisme (2024). Information om projektet på KL's hjemmeside:

<https://www.kl.dk/klima-og-erhverv/teknik-og-miljoe/grunddata-og-geodata/projekter-dataunderstoettende-initiativer#datastandardiseringsinitiativ-dataunderstoettet-baeredygtig-turisme-41>. Sidst besøgt 22-11-2024.

GeoFA-databasen (2024a). Vejledningsmateriale på GeoDanmarks hjemmeside:

<https://www.geodanmark.dk/home/vejledninger/geofa/vejledninger-til-geofa>. Sidst besøgt 22-11-2024.

GeoFA-databasen (2024b). Vejledningsmateriale på GitHub: <https://github.com/GeoDanmarkGeoFA>. Sidst besøgt 22-11-2024.

GeoFA-webkortet (2024). Her specifikt friluftsdatatema: https://geofa-kort.geodanmark.dk/app/fkg/?config=/api/v2/configuration/fkg/configuration_fkg_udgivet_5f465f5d3181f687353260.json#Basis_kort/8/9.8328/55.9892/fkg_foto_gpx_link.t_5801_fac_fl,fkg_foto_gpx_link.t_5802_fac_li,fkg_foto_gpx_link.t_5800_fac_pkt. Sidst besøgt 22-11-2024.

Matei, N., Garcia Leon, D., Dosio, A., Batista E Silva, F., Ribeiro Barranco, R. and Ciscar Martinez, J.C. (2023). Regional impact of climate change on European tourism demand, EUR 31519 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, ISBN 978-92-68-03925-0, doi:10.2760/899611, JRC131508.

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC131508>. Sidst besøgt 22-11-2024.

Regeringen (2023): Veje til bæredygtig turismevekst - National strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme:

https://www.blkm.dk/fileadmin/share/dokumenter/Turismestrategi_Veje_til_baeredygtig_turismevekst.pdf. Sidst besøgt 22-11-2024.

VisitDenmark (2024): Turismens økonomiske betydning 2019 -2023.

https://www.visitdenmark.dk/sites/visitdenmark.com/files/2024-10/Turismens%20%C3%B8konomiske%20betydning%202019-2023_rev.pdf. Sidst besøgt 22-11-2024.